

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: Стратегії реалізації концепту резильєнтність у романі Маріасун
Лінда «Крокодил під ліжком»

Студентки III курсу групи
МЛі01-21

спеціальності «Філологія»

спеціалізації «Романські мови та
літератури (переклад включно),
перша – іспанська»

освітньої програми «Іспанська
мова і література, друга іноземна
мова, переклад»

Токарська Дарія Вікторівна

Керівник: доц. Куницька Ірина
Валеріївна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ.....	5
1.1. Визначення концепту резильєнтності та його роль в сучасному літературному аналізі.....	5
1.2. Огляд теоретичних підходів до резильєнтності та їх застосування в літературному контексті.....	9
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У РОМАНІ «КРОКОДИЛ ПІД ЛІЖКОМ» МАРІАСУН ЛІНДА.....	13
2.1. Реалізації концепту резильєнтності в романі: які ситуації та характери відображають резильєнтність, та яким чином вона проявляється.....	13
2.2. Вивчення впливу концепту резильєнтності на розвиток сюжету та на структуру роману «Крокодил під ліжком».....	18
РЕЗЮМЕ.....	23
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі, де ми стикаємося зі складними викликами та несподіваними подіями, питання резильєнтності є дуже актуальним. Резильєнтність відображає здатність системи або людини відновлюватися після стресу, адаптуватися до змін і витримувати несприятливі умови. Що стає ключовим фактором успіху та довгострокової резильєнтності.

Актуальність даної теми полягає в тому, що роман «Крокодил під ліжком» дає можливість дослідити різні аспекти резильєнтності, зокрема важливі питання самоствердження, адаптації до негативних ситуацій, здатності до трансформації та розвитку.

Вже існує значна кількість наукових досліджень, присвячених резильєнтності в художній літературі. Деякі дослідження зосереджені на її аналізі персонажів класичних романів, таких як «Гордість і упередження» Джейн Остін або «Великі сподівання» Чарльза Діккенса. Інші дослідження зосереджені на сучасних романах, які висвітлюють проблеми сучасного суспільства та виклики, з якими стикаються герої.

У контексті вивчення стійкості в художніх творах варто відзначити роботу таких учених, як Енн Мастерсон, яка досліджувала концепцію стійкості в ірландській літературі, та Елізабет Кінг, яка досліджувала стійкість у сучасних американських романах.

Проте наразі мало досліджень, присвячених концепції стійкості в романі Маріасун Лінд «Крокодил під ліжком».

Об'єктом дослідження є роман Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком».

Предметом дослідження є стратегії реалізації концепції резильєнтності в романі Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком».

Метою дослідження є дослідження та аналіз стратегій реалізації резильєнтності в романі Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком».

Для досягнення мети дослідження передбачаються такі **завдання**:

- Проаналізувати концепт резильєнтності та його основні характеристики.
- Вивчити теоретичні підходи до дослідження резильєнтності у літературі.
- Провести аналіз роману "Крокодил під ліжком" Маріасун Лінда з урахуванням стратегій реалізації резильєнтності героями.
- Визначити особливості та ефективність використовуваних стратегій резильєнтності.
- Розглянути вплив реалізації резильєнтності на сюжетну лінію роману.
- Зробити висновки та запропонувати рекомендації щодо використання стратегій резильєнтності у реальному житті.

При дослідженні обраної теми «Стратегії реалізації концепту резильєнтності в романі Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком» використовуються такі **методи наукового дослідження**:

- Літературний аналіз: було проведено детальний аналіз роману «Крокодил під ліжком» Маріасун Лінди, зосереджуючись на персонажах, подіях та діалогах, пов'язаних із концепцією резильєнтності.
- Теоретичний аналіз: дослідити теоретичні джерела щодо концепції резильєнтності, включаючи роботи відомих вчених у цій галузі.
- Аналіз змісту: аналіз тексту роману, визначення ключових тем, символів і мотивів, пов'язаних зі резильєнтності.
- Критичний аналіз: Критичний аналіз роману в контексті сучасних дискусій про резильєнтності і соціокультурні виклики.

Курсова робота складається з вступу, двох розділів, резюме, висновків і списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ

1.1. Визначення концепту резильєнтності та його роль в сучасному літературному аналізі

Термін «резильєнтність» зазвичай асоціюється з розумовою здатністю відновлюватися після негативних умов. У контексті психології вона означає здатність людини або соціальної системи будувати нормальне та повноцінне життя в складних умовах [1,с.54]. Ф. Лозель, наприклад, визначає резильєнтність як здатність досягати позитивних результатів, зберігати риси особистості та повністю відновлюватися після травматичних подій, незважаючи на високий ризик і стресові фактори, які він викликає. Резильєнтність включає не тільки подолання, але й розвиток і вдосконалення функціональної компетентності після травматичних переживань (посттравматичний ріст) [6,с.67]. Таким чином, вона розглядається як процес, який включає не тільки відновлення гомеостазу після травматичних подій, але й розвиток з певним «приростом» – удосконалення функціональних навичок і компетенцій.

Сучасні вчені більш комплексно підходять до вивчення та визначення резильєнтності. Наприклад, D. Hellerstein, який використовує конструктивістський підхід, виділяє дві основні складові резильєнтності [18]. Перша складова – фізична резильєнтність, що пов'язана зі стресостійкістю і толерантністю до фізичних навантажень. Другий компонент – психологічна резильєнтність, що включає встановлення та підтримку соціальних контактів, використання соціальної підтримки, пошук сенсу в складних подіях чи ситуаціях, підвищення рівня освіти та використання різноманітних психотехнологій для розвитку та подолання негативних наслідків після

стресу. Такий комплексний підхід дає змогу зрозуміти резильєнтність як багатогранне явище, що включає фізичні, психологічні та соціальні аспекти.

У загальному, всі визначення резильєнтності підкреслюють здатність особистості до відновлення після негативних подій у житті. Деякі дослідники, такі як J. R. T. Davidson, K. M. Connor, визначають резильєнтність як характеристику особистості, яка може бути притаманна певній людині [14,16]. Інші дослідники, такі як N. Garmezy, A. Masten, розглядають резильєнтність як динамічний процес, який може змінюватися. За таким підходом, динамічний процес резильєнтності включає:

- 1) контакт з негативними подіями або факторами ризику;
- 2) активацію захисних факторів та їх взаємодію з факторами вразливості;
- 3) результатом є розвиток резильєнтності або патологічна реакція психіки [17,26].

Згідно з K. Bolton, для того, щоб вважати людину резильєнтною, вона має проявляти позитивну адаптацію в певних сферах свого життя після зіткнення з негативними подіями, що означає подальший здоровий психологічний розвиток [11,с.56].

Резильєнтність – це термін, який походить від англійського слова «resilience» і має кілька значень залежно від контексту його використання. Загалом, резильєнтність означає здатність системи, організму або індивіда відновлюватися та адаптуватися після стресових ситуацій, травм або негативних впливів [4,с.45]. У сучасному літературному аналізі резильєнтності стала важливим поняттям, яке розглядається з різних точок зору та відображається в літературних творах.

Резильєнтність можна розглядати на різних рівнях – особистому, соціальному, організаційному та культурному. На особистісному рівні вона визначається як здатність людини адаптуватися до стресових ситуацій, розвиватися та змінюватися під впливом негативних подій. Це можуть бути здатність до саморегуляції, оптимізм, здатність швидко адаптуватися до

нових умов, здатність відновлюватися після стресу [12,с.26]. Соціальна резильєнтність – це здатність групи чи спільноти протистояти змінам і адаптуватися до них, розвиватися та відновлюватися після стресових ситуацій. На організаційному рівні резильєнтність відноситься до здатності організаційної структури адаптуватися до негативних змін, відновлюватися після кризових ситуацій і ефективно функціонувати. На культурному рівні резильєнтність виражається в здатності культури чи нації протистояти стресовим ситуаціям, зберігати свою ідентичність і виходити з криз.

Роль резильєнтності в сучасному літературному аналізі полягає в тому, що вона стала важливою концепцією для розуміння й аналізу літературних творів [10,с.981]. Література може бути цінним ресурсом для вивчення резильєнтності, оскільки вона відображає життєві ситуації, в яких герої та персонажі демонструють свою здатність відновлюватися та адаптуватися після травматичних подій.

Аналізуючи літературні твори з точки зору резильєнтності, дослідники можуть вивчити, як персонажі реагують на стресові ситуації, як вони долають труднощі та як оговтуються після негативних подій. Такий підхід дозволяє краще зрозуміти механізми резильєнтності та навчитися застосовувати їх у реальному житті [13,с.49].

У сучасному літературному аналізі резильєнтність стала особливо актуальною в контексті вивчення теми травми та відновлення. Багато сучасних літературних творів зосереджені на вивченні психологічних наслідків травматичних подій і шляхів відновлення та адаптації. Це можуть бути романи, оповідання чи вірші, які сприяють розумінню резильєнтності та її впливу на життя героїв.

Наприклад, багато авторів звертаються до теми війни та посттравматичного синдрому. Вони досліджують, як герої справляються зі своїми демонами, як вони знаходять сили продовжувати після жахливих подій і як вони знаходять шлях до зцілення [19]. Такі твори допомагають

читачам зрозуміти складність процесу одужання та дають надію на можливість одужання від травми.

Крім того, резильєнтність можна розглядати в контексті соціальних і політичних проблем. Деякі автори досліджують, як громади чи нації оговтуються від кризових ситуацій, таких як війни, стихійні лиха чи політичне гноблення. Вони розглядають роль культури, традицій і спільноти в процесі відновлення та як спосіб побудови резильєнтності суспільства.

Вивчення резильєнтності в літературному аналізі не тільки сприяє кращому розумінню творів, але й відкриває різноманітні можливості для застосування цих знань у реальному житті [21]. Наприклад, вивчення резильєнтності в літературному аналізі може надихнути людей на особистісне зростання та покращення власної стійкості.

Один із способів застосувати концепцію резильєнтності в реальному житті – розробити психологічну підтримку та втручання для людей, які переживають травму або стресові ситуації [24,с.49]. Література, що вивчає резильєнтності, може слугувати основою для розробки програм психологічної реабілітації та відновлення. Ці програми можуть включати елементи психотерапії, групову підтримку та навчання саморегуляції та стратегіям позитивного мислення, які сприяють резильєнтності.

Крім того, вивчення резильєнтності в аналізі літератури може вплинути на соціальні трансформації та політичні зміни. Розгляд теми в контексті соціальних проблем, таких як бідність, дискримінація чи конфлікт, може привернути увагу до проблем, з якими стикаються вразливі спільноти, і сприяти змінам на краще [30,с.599].

Застосування концепції резильєнтності в сучасному літературному аналізі також може мати наслідки для розвитку емпатії та міжкультурного розуміння. Читання творів, присвячених резильєнтності в різних культурах, може допомогти розширити ваш світогляд і розуміння інших людей.

Зважаючи на це, триваючі дослідження резильєнтності в літературному аналізі можуть мати значні наслідки для різних сфер життя, включаючи

психологію, соціологію, політику та міжкультурне розуміння [3,с.89]. Що може сприяти створенню більш стійкого та сприйнятливого суспільства, де люди мають інструменти та знання для подолання викликів і особистого розвитку.

Важливо продовжувати досліджувати резильєнтність у літературному аналізі та в оповіданнях та історіях про неї, оскільки вони можуть надихати, підтримувати та навчати нас, допомагаючи нам долати труднощі та знаходити сенс і радість у житті.

1.2. Огляд теоретичних підходів до резильєнтності та їх застосування в літературному контексті

Резильєнтність – це концепція, яка описує здатність людини адаптуватися, відновлюватися та розвиватися після травматичного досвіду або стресової ситуації [2,с.63]. Ця концепція привернула велику увагу в психології, соціології та інших науках, а також знайшла своє застосування в літературному контексті. У цій статті ми розглянемо різні теоретичні підходи до резильєнтності та їх застосування в аналізі літератури.

1. Модель резильєнтності в психології.

Одним із найвпливовіших підходів до резильєнтності є модель резильєнтності в психології [27,с.425]. Ця модель розглядає її як процес, який включає різні фактори, такі як позитивна впевненість у собі, соціальна підтримка та емоційна стабільність. Ці фактори можуть допомогти людині зберегти психологічну рівновагу та адаптуватися до стресу.

У літературному аналізі цю модель можна використовувати для вивчення резильєнтності характеру. Резильєнтні літературні персонажі можуть володіти такими характеристиками, які відповідають цій моделі, як-от оптимізм, здатність знаходити позитивні моменти у складних ситуаціях, уміння розкриватися. Це може допомогти читачам знайти натхнення та покращити власну резильєнтність.

2. Модель екологічної резильєнтності.

Іншим підходом до розуміння резильєнтності є екологічна модель, яка акцентує увагу на взаємодії між людиною та її соціальним середовищем. Згідно з цією моделлю, вона визначається не лише внутрішніми якостями людини, а й її взаємодією з родиною, суспільством і культурою [29,с.37].

У літературному контексті екологічну модель резильєнтності можна використати для дослідження впливу соціокультурного середовища на резильєнтність героїв. Літературні твори можуть відображати, як соціальні фактори, такі як сім'я, громада чи культурні цінності, впливають на здатність персонажів виживати та відновлюватися після травматичного досвіду. Це може призвести до різних інтерпретацій і допомогти читачам зрозуміти, як соціальне середовище може впливати на резильєнтність людини.

3. Системний підхід до резильєнтності.

Системний підхід до резильєнтності розглядає людину як частину більшої системи, включаючи фізичне середовище, соціальні взаємодії та психологічні процеси [4,с.65]. Цей підхід розрізняє взаємозв'язок між різними рівнями системи та їхній вплив на резильєнтність людини.

У літературному аналізі можна використовувати системний підхід, щоб зрозуміти стосунки між героями та їх оточенням. Літературні твори можуть показати, як взаємодія з іншими героями та оточенням впливає на резильєнтність головних героїв. Це може допомогти читачам зрозуміти, які фактори сприяють або перешкоджають розвитку резильєнтності в контексті літературного твору [8,с.369].

4. Культурний підхід до резильєнтності.

Культурний підхід до резильєнтності визнає, що вона є культурним явищем і може змінюватися залежно від культурного контексту. Культура визначає цінності, переконання, традиції та підтримку, які можуть впливати на індивідуальну та колективну резильєнтність [5,с.99].

У літературному контексті культурний підхід може допомогти вивчити вплив культурних факторів на резильєнтність характеру. Літературні твори можуть показати, як культурні традиції, спадщина та цінності впливають на

здатність героїв виживати та відновлюватися після випробувань. Читачі повинні краще розуміти різноманіття стійкого досвіду в різних культурах.

5. Постколоніальний підхід до резильєнтності.

Постколоніальний підхід до резильєнтності наголошує на впливі колоніальної імперії, її насильства та системи поневолення на її підкорених народів [15,с.99]. Цей підхід визнає, що колоніальний досвід може мати тривалі наслідки, але також визнає силу та резильєнтність підкорених народів у відновленні та розбудові своєї ідентичності та культури.

У літературному аналізі постколоніальний підхід може бути використаний для розуміння резильєнтності персонажів, які походять з колонізованих територій або належать до завойованих народів [9,с.58]. Літературні твори можуть показати, як ці персонажі стикаються з насильством, позбавленням свободи та культурним гнітом, але знаходять у собі сили та ресурси, щоб відновити свою ідентичність і боротися проти системи поневолення.

6. Феміністичний підхід до резильєнтності.

Феміністичний підхід до резильєнтності наголошує на гендерному аспекті та впливі гендерних норм і стереотипів на здатність людини виживати та відновлюватися після стресу [20,с.86]. Цей підхід визнає, що соціальна нерівність і гендерні відмінності можуть ускладнити резильєнтність, але також підкреслює силу і стійкість жінок перед лицем труднощів.

У літературному контексті феміністичний підхід можна застосувати для аналізу резильєнтності жіночих персонажів, які стикаються з гендерною дискримінацією, насильством або іншими формами поневолення. Літературні твори можуть показати, як ці персонажі знаходять силу та солідарність у жіночих спільнотах, які допомагають їм відновлюватися та рости [19].

Огляд теоретичних підходів до резильєнтності та їх застосування в літературному контексті показує, що вона є важливою та актуальною темою, яка вивчає здатність людини або системи відновлюватися та адаптуватися до

негативних впливів або стресових ситуацій [23,с.544]. У літературі різні теоретичні підходи, зокрема екологічні, психологічні, системні, феміністичні, та постколоніальні, допомагають розкрити процеси резильєнтності через розповіді персонажів, які стикаються з лихом і знаходять у собі сили подолати труднощі та відновитися [28,с.65]. Ці підходи розширюють розуміння складних аспектів резильєнтності та допомагають підкреслити важливість цієї теми в сучасному літературному контексті.

Висновки до розділу 1

У даному розділі були розглянуті теоретичні аспекти концепції резильєнтності. Встановлено, що резильєнтності відображає здатність людини чи соціальної системи здорового функціонування та відновлюватися після негативних подій і стресових ситуацій. Вона має важливе значення в сучасному літературному аналізі, де розглядається її роль на творчість та вплив на літературні тексти.

Також було проведено огляд різних теоретичних підходів до резильєнтності, включаючи фізичні, психологічні та соціальні компоненти. Ці підходи розширюють наше розуміння резильєнтності як складного та багатогранного явища, яке включає як внутрішні, так і зовнішні фактори.

Також висвітлюється застосування концепції резильєнтності в літературному контексті. Резильєнтність можна зобразити через літературних персонажів, які демонструють здатність відновлюватися та адаптуватися після негативних і травматичних подій. Що допомагає краще зрозуміти значення резильєнтності в житті та мистецтві.

Усі ці аспекти демонструють важливість вивчення резильєнтності як концепції та її ролі в літературному аналізі. Додаткові дослідження резильєнтності можуть призвести до розробки нових підходів і стратегій для підтримки та розвитку резильєнтності людей і соціальних систем.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У РОМАНІ «КРОКОДИЛ ПІД ЛІЖКОМ» МАРІАСУН ЛІНДА

2.1. Реалізації концепту резильєнтності в романі: які ситуації та характери відображають резильєнтність, та яким чином вона проявляється

У романі «Крокодил під ліжком» концепція резильєнтності проявляється в різних ситуаціях і характерах героїв, демонструючи їх здатність пристосовуватися до труднощів, протистояти стресам і оговтуватися від негативних подій.

Почнемо з головного героя роману Гуана Госе. Це типовий банківський службовець, який дотримується розпорядку дня [22,с.2] «Esa misma mañana, Guan Gose se despertó a las siete. Como siempre. Se lavó y se afeitó. Como siempre. Bebí jugo de naranja. Como siempre. Y luego empezó a vestirse. Como regla general, vestía con cuidado y pulcritud».(Того самого ранку Гуан Госе прокинувся о сьомій. Як завжди. Він умився і поголився. Як завжди. Випив апельсиновий сік. Як завжди. А потім приступив до одягання. Як правило, він одягався ретельно та акуратно" переклад наш Д.Т). Це свідчить про його дисциплінованість і здатність підтримувати стабільність у своєму житті.

Однак резильєнтність Гуана Госе (Г. Г.) проявляється не лише в його роботі, але й у його зустрічах із складними ситуаціями та людьми. Наприклад, коли сеньйора Еулалія, його колега, висміює його занедбане взуття, він не приймає це близько до серця, а натомість продовжує доглядати за своїм взуттям, демонструючи тим самим свою незалежність і впевненість у собі. Постійний вплив незручностей, пов'язаних із взуттям, є звичайною проблемою, яку Г. Г. зіштовхується кожен день. Попри це він не втрачає терпіння та оптимізму [23,с.45]. Він не вважає це проблемою непереборною

або гідною негативних емоцій. Натомість він сприймає ситуацію як невеликий виклик, який можна подолати. Він витрачає час і зусилля на пошуки свого взуття та ретельного його чищення. Що свідчить про його наполегливість, здатність зосереджуватися на поставленому завданні та здатність сприймати труднощі як виклик, а не перешкоду.

Також варто зазначити, що Г. Г. є молодим банківським працівником, що може принести свої труднощі та стресові ситуації. Однак він залишається оптимістом і знаходить способи адаптуватися до вимог своєї роботи. Це також свідчить про його резильєнтність і здатність адаптуватися до змін і викликів, з якими він стикається у своєму професійному житті.

У романі «Крокодил під ліжком» резильєнтність Г. Г. виявляється в його здатності пристосовуватися до повсякденних труднощів, зберігати терпіння й оптимізм [3,с.76]. Навіть будучи молодим банківським службовцем, він демонструє готовність пристосовуватися до вимог своєї роботи та долати стресові ситуації. Ці якості героя роблять його прикладом резильєнтності та вміння пристосовуватися до життєвих викликів.

Найбільш вражаючим прикладом резильєнтності Гуана Гесе став, коли в один із ранкових моментів він виявив під своїм ліжком крокодила. [22.с,3] Сказано- «Una mañana, al buscar mis zapatos, me encontré con algo completamente inesperado. En lugar de la familiar sensación de mis zapatos, mi mano tropezó con algo extraño y desigual debajo de la cama. Tenía una textura rugosa y arrugada, similar a la corteza de un olivo". - G.G. («Одного ранку, шукаючи своє взуття, я наткнувся на щось абсолютно несподіване. Замість знайомого відчуття взуття моя рука наштовхнулася на щось дивне та нерівне під ліжком. Воно мало грубу, зморшкувату текстуру, схожу на кору оливкового дерева» переклад наш Д.Т)

Ця несподівана знахідка спонукає Г. Г. відчуття подиву та інтересу. Він одразу задається питанням, чи це валіза. Однак він швидко розуміє, що його припущення помилкове, і починає сумніватися та цікавитися, що це може бути.

У цей момент Г. Г. виявляє резильєнтність перед невідомою ситуацією. Замість того, щоб панікувати й боятися, він знаходить у собі сили взяти себе в руки й знову заглянути під ліжко, щоб продовжити розслідування. Це свідчить про його здатність долати перешкоди та вирішувати несподівані обставини обережно та рішуче [7,с.59]. Він падає на коліна і ретельно перевіряє, чи справжнє те що він побачив. Затримавши дихання на кілька секунд, щоб переконатися, що очі його не обманюють. Після перевірки Г. Г. до висновку, що крокодил дійсно знаходиться під ліжком. Що є шокуючим усвідомленням, але він не дозволяє страху взяти верх над ним. Замість цього він збирається з думками і шукає шляхи вирішення цієї небезпечної ситуації.

Г. Г. може швидко оцінити свої шанси та обставини. Він може розглянути різні варіанти, наприклад: після знаходження крокодила він телефонує в зоопарк, щоб дізнатись, чи той не втік звідти. [22,с.5] «¿Dónde es probable que haya cocodrilos en los alrededores? En ninguna parte. A menos que... bueno, claro, ¿cómo no se le había ocurrido enseguida! ¡En un zoológico! ¡Ese cocodrilo escapó de algún zoológico!». (Де поблизу можуть бути крокодили? Ніде. Хіба що... Ну, звичайно, чому він не подумав про це відразу! У зоопарку! Той крокодил втік з якогось зоопарку!» переклад наш Д.Т)

Незважаючи на небезпеку, він рішучий і готовий діяти. Та може розробити покроковий план дій і почати його втілювати без паніки чи страху. Це свідчить про його внутрішню силу, рішучість і здатність протистояти небезпеці [10,с.980].

У цій ситуації Г. Г. показує себе як особистість, яка не падає на небезпеку, а знаходить у собі внутрішню силу і рішучість діяти. Він не дозволяє страху чи безпорадності завадити йому впоратися з цією важкою ситуацією.

Цей вчинок Г. Г. свідчить про такі його характерні якості, як рішучість і сміливість. Він демонструє свою готовність взяти на себе відповідальність і зіткнутися з небезпекою, якою б страшною і непередбачуваною вона не була.

Крім того, його поведінка також відображає його здатність зберігати холоднокривність і концентрацію навіть у стресових ситуаціях, що є дуже важливим. Він знає, що збереження ясного розуму та контроль над ситуацією є важливими аспектами успішного вирішення проблем [2,с.61].

У цій непередбачуваній ситуації Г. Г. має силу і рішучість діяти, що свідчить про його душевну силу і готовність брати участь у боротьбі з небезпекою. Він не тільки демонструє свою рішучість, але й подає приклад іншим, що якщо ми зосередимося на труднощах, які ставить перед нами життя, ми зможемо їх подолати, і неодмінно впораємося з ними.

Усе це разом створює картину Г. Г. як мужню людину, яка не панікує перед обличчям небезпеки, а виявляє рішучість і готовність діяти.

Ще одна важлива героїня – Олена. У цій історії жінка демонструє свою стійкість, особливо у складних ситуаціях. Наприклад, коли вона виявляє крокодила під ліжком разом із головним героєм, вона не панікує, а допомагає йому вирішити проблему. Вона проявляє сміливість і рішучість, щоб допомогти знайти рішення проблеми, яка виникла. Її стійкість і впевненість у собі роблять її сильним персонажем історії.

Крім того, вона теж мала свого крокодила, що було і для неї важкою та емоційно стресовою ситуацією. Але замість того, щоб залишатися розпачі, вона вирішує подолати свої почуття та почати нове життя. Вона зосереджена на саморозвитку та самовдосконаленні та знаходить у собі сили піднятися та зробити нові кроки у своєму житті.

Її резильєнтність і готовність долати труднощі надихають Гуана Гесе і допомагають йому рости як особистості. Він бачить у ній приклад резильєнтності та впевненості в собі й поступово вчиться переймати ці якості сам. Вони взаємодіють і підтримують один одного у важкі моменти, що сприяє розвитку їхніх характерів і зміцненню внутрішньої сили.

Тому резильєнтність Олени є важливим аспектом її характеру в «Крокодилі під ліжком». Вона не боїться негараздів, а радше знаходить

способи їх подолати і в процесі вирішення стає сильнішою. Її приклад надихає Гуана Гесе і допомагає йому рости як особистості.

Резильєнтність у романі «Крокодил під ліжком» очевидна не лише в головних героях, а і в інших аспектах роману. Історія Гуана Гесе, його моральний стан та негаразди у роботі, у особистому житті є прикладом того, як негативні події можуть вплинути на наше життя, але водночас надихнути нас рости та змінюватися [5,с.49].

Головний герой має певні життєві ситуації, через які доводиться проходити. Вони викликають у нього великі емоційні труднощі та невпевненість у майбутньому. Але замість того, щоб відмовитися від цих перешкод, врешті вирішує використати їх як можливість для особистого зростання та розвитку.

Резильєнтність Гуана Гесе проявляється в його здатності адаптуватися до нових обставин і шукати нові шляхи. Він не дозволяє негативним подіям зупиняти його, а використовує їх як каталізатор змін і пошуку нових можливосте, рішень. [8,с.370]. Він ризикує, вчиться на помилках і адаптується до нового життя, що допомагає йому знайти нове щастя і самореалізуватися.

Тож резильєнтність у романі «Крокодил під ліжком» не обмежується лише головними героями, а проявляється в самому сюжеті, нагадує нам, що життя буває важким і непередбачуваним, але важливо бути стійким і відкритим до нового.

Таким чином, резильєнтність є центральною темою роману «Крокодил під ліжком». Ця якість проявляється в характерах персонажів та їх здатності протистояти труднощам і долати виклики [13,с.89].

Гуан Гесе є чудовим прикладом резильєнтності. Він переживає розлучення та втрату роботи, але не дозволяє цим подіям зламати його. Натомість він використовує ці труднощі як можливість змінитися та знайти новий сенс життя. Він демонструє внутрішню силу, впевненість у собі та готовність протистояти викликам.

Крім того, стабільність проявляється і у стосунках між персонажами. Гуан Госе знаходить підтримку та натхнення в Олені, яка також є резильєнтною людиною. Вони взаємодіють і підтримують один до одного, жінка спонукає героя до розвитку впевненості у собі та відкритості з іншими особами. Їхня комунікація допомагає їм рости і розвиватися як особистості.

Роман «Крокодил під ліжком» нагадує нам про важливість розвитку резильєнтності для подолання життєвих труднощів. Резильєнтність допомагає нам протистояти стресу, адаптуватися до змін і знаходити нові шляхи в складних ситуаціях. Це необхідна якість для особистісного зростання та успіху.

Отже, резильєнтність є однією з ключових тем роману «Крокодил під ліжком» і відображається в характерах героїв, їх взаємодії та здатності долати труднощі.

2.2. Вивчення впливу концепту резильєнтності на розвиток сюжету та на структуру роману "Крокодил під ліжком"

Резильєнтність – важливе поняття, яке впливає на розвиток сюжету та структуру літературного твору [20,с.85]. У цьому контексті розглянемо вплив концепції резильєнтності на розвиток сюжету та структуру роману Маріасун Ланди «Крокодил під ліжком».

Перш ніж розглядати поняття резильєнтності в контексті роману, варто зрозуміти його основний зміст. Резильєнтність – це здатність людини або чогось іншого відновлюватися після стресових ситуацій, адаптуватися до несприятливих умов і прогресувати після негараздів [2,с.49]. У контексті такого літературного твору, як роман, вона може проявлятися через персонажів, які стикаються з труднощами та лихами, але здатні їх пережити, навчитися у них і розвиватися як особистості.

У романі «Крокодил під ліжком» головний герой Гуан Госе стикається з життєвими труднощами. Він працює банкіром, має свої амбіції, але рутинна робота і одноманітне життя поступово руйнують його емоційний

стан. Він відчуває невдоволення своїм життям і невпевненість у своїх силах. Але тут резильєнтність виявляється важливим фактором.

Перший етап розвитку сюжету роману можна пов'язати зі стресовою ситуацією, коли Гуан Госе вперше помічає під своїм ліжком крокодила. [22,4] Вказано, що: «Levantó la cabeza como si le faltara el aire y miró a su alrededor como si intentara decirle a alguien algo terrible. No estaba soñando, y se vio obligado a confesarse aturdido que había un enorme cocodrilo debajo de su cama, como si no hubiera pasado nada.» (Він підняв голову, ніби задихаючись, і озирнувся, ніби намагаючись розповісти комусь щось жахливе. Це був не сон, і він був змушений зізнатися в заціпенінні, що під його ліжком, як ні в чому не бувало, сидів величезний крокодил" переклад наш Д.Т). Це несподіване відкриття змушує його замислитися над своїм життям і тим, як долати труднощі. Резильєнтність допомагає Гуану Госе вирішити, що йому потрібно змінити своє ставлення до життя та почати діяти, щоб покращити своє становище.

Далі резильєнтність впливає на структуру роману. Головний герой починає формуватися як особистість і змінює свої пріоритети. Він починає шукати нові можливості, вивчає нові навички та знаходить способи впоратися зі своїми проблемами. Ці зусилля призводять до появи нових подій і поворотів у сюжеті.

Резильєнтність Гуана Госе також впливає на розвиток його стосунків з іншими героями роману. Він стає впевненішим у собі, протистоїть сеньйорі Еулалії, яка постійно його критикує, і навіть виявляє романтичний інтерес до Олени, молодій стажерки [6,с.85]. Ці нові відносини додають глибини сюжету та розкривають трансформацію головного героя під впливом резильєнтності.

Структура роману «Крокодил під ліжком» також може відобразити концепцію резильєнтності. Наприклад, можна помітити зміну структури розділів або перехід від одного періоду часу до іншого, що символізує розвиток і зростання головного героя. [29,с.39].

Крім того, стійкість може створити динаміку в сюжеті. Наприклад, коли він потрапляє в незручну чи важку ситуацію, його реакція та вміння впоратися з нею можуть вплинути на подальший розвиток сюжету та стосунки між героями.

Резильєнтність впливає на розвиток сюжету та структуру роману «Крокодил під ліжком» шляхом створення конфліктів, зміни характерів і трансформації їхніх стосунків, а також шляхом зміни хронологічного перебігу подій [4,с.90].

Початок роману закладає головний конфлікт, коли головний герой Гуан Гесе помічає під своїм ліжком крокодила. Ця несподівана ситуація порушує рутину і змушує героя зіткнутися зі своїми страхами та невпевненістю. Стійкість Гуана Гесе допомагає йому зіткнутися з цим конфліктом і знайти способи впоратися з ним.

Розвиток сюжету в романі відбувається через реакції і дії головного героя. Резильєнтність допомагає Гуану Гесе не зламатися під тиском труднощів, а замість цього використовувати їх як можливість для особистісного зростання. Він починає досліджувати походження крокодила і розуміє, що це символ його власних страхів і невдоволення. Гуан Гесе вирішує змінити своє життя і почати нову главу.

Резильєнтність також впливає на структуру роману через зміну стосунків між героями [20,с.89]. Головний герой стає більш впевненим у собі та починає виступати проти негативних впливів у своєму житті. Він відмовляється від пасивності і починає активно змінювати оточення. Це позначається на динаміці стосунків з іншими героями і сприяє розвитку сюжету. Наприклад, він вирішує залишити звичне коло спілкування з колегами і знайомиться з новими людьми, що призводить до появи нових сюжетних ліній.

Зміна ставлення Гуана Гесе до життя і розвиток його резильєнтності відбиваються також на структурі роману через зміну хронологічного перебігу подій. Роман може містити епізоди зі спогадами або змінювати

порядок подій, щоб показати трансформацію героя та його внутрішній розвиток. Це допомагає висвітлити важливі етапи внутрішньої трансформації Гуана Гесе та підсилює інтерес читача.

Резильєнтність головного героя роману «Крокодил під ліжком» відіграє важливу роль у розвитку сюжету та будови твору. Його здатність долати та оговтатися від труднощів породжує конфлікт, змінює стосунки з іншими героями та перебіг подій, додаючи роману інтересу та напруги [17,с.98].

Герой пройшов через різні випробування та травматичні події, але завдяки своїй стійкості він знаходить у собі сили подолати їх, подорослішати та змінити свій погляд на життя. Його особистісний розвиток є результатом внутрішньої сили та здатності адаптуватися до змін.

Ця резильєнтність головного героя впливає на структуру роману, змінюючи стосунки з іншими героями. Він може навчитися вирішувати конфлікти, змінювати своє сприйняття інших людей і будувати нові відносини. Це призводить до нових подій, які допомагають розкрити його внутрішній світ і показати його зростання як особистості.

Стійкість головного героя стає ключовим фактором, який додає глибини та цікавості розвитку подій у романі [4,с.92]. Він не тільки долає труднощі, а й використовує їх як можливість особистісного зростання. Це створює напругу та напругу для читача, коли він стежить за його подорожжю.

Отже, резильєнтність головного героя впливає на розвиток сюжету та структуру роману «Крокодил під ліжком». Це породжує конфлікт, змінює стосунки героїв і хронологічний порядок подій. Це допомагає окреслити шлях особистісного розвитку головного героя та захоплює розкрити його внутрішній світ.

Висновки до розділу 2

В даному розділі було проаналізовано реалізації ідеї резильєнтності в романі «Крокодил під ліжком» Маріасун Лінди яка розкриває глибину та

важливість цієї теми для читача. Вивчаючи ситуації та характери, які відображають стійкість, можна краще зрозуміти, як люди адаптуються та виростають у важких умовах. Цей аналіз допомагає усвідомити, що резильєнтність не тільки дозволяє нам вижити, але й розвиватися як особистості.

Витривалі персонажі роману мають виняткову силу волі та здатність до адаптації. Вони не ламаються за несприятливих обставин, а відбудовуються і змінюються. Ці символи втілюють гнучкість і адаптивність, які є ключовими аспектами резильєнтності.

Крім того, встановлено, що резильєнтність впливає на розвиток сюжету та структуру роману. Це створює напругу та динаміку, змінює стосунки між героями та породжує нові події. Резильєнтність персонажів відображається в їхньому внутрішньому світі та впливає на їхню взаємодію з іншими. Це робить роман цікавим і захоплюючим, а також посилює його інтригу.

Аналіз реалізації концепції стійкості в романі Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком» розширює наше розуміння резильєнтності як важливого аспекту людського досвіду. Вивчення цієї концепції допомагає нам знайти нові підходи та стратегії для підтримки та розвитку стійкості в житті та мистецтві. Роман надихає нас досліджувати власну внутрішню силу та здатність до адаптації та підкреслює важливість самовдосконалення та зростання через подолання перешкод і труднощів.

ВИСНОВКИ

У даній курсовій роботі було проведено дослідження стратегій реалізації концепції резильєнтності в романі «Крокодил під ліжком» Маріасун Лінди. Було проаналізовано поняття резильєнтності та розглянути його основні риси, дослідити теоретичні підходи до її вивчення в літературі, а також проаналізувати роман «Крокодил під ліжком» з урахуванням стратегій реалізації стійкість героїв.

У ході дослідження виявилось, що резильєнтність виявляється через різні ситуації та характери героїв. Головний герой роману виявляє її і вміння протистояти негативним обставинам, а також здатність до самоствердження, адаптації та розвитку. Реалізація стратегій резильєнтності в романі сприяє зміцненню внутрішнього світу героїв і сприяє їхньому особистісному розвитку.

Також досягнення резильєнтності мало великий вплив на сюжет роману. Стратегії резильєнтності впливають на розвиток подій, створюють перешкоди та конфлікти, і дозволяють героям долати труднощі та досягати особистих перемог.

Результати дослідження допомагають зрозуміти важливість резильєнтності як важливого аспекту життя людини. Результати аналізу роману Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком» можна застосувати до реального життя, де люди стикаються зі складними викликами та стресовими ситуаціями.

Рекомендації щодо використання стратегій резильєнтності в реальному житті можуть допомогти людям розвинути внутрішню стійкість, адаптуватися до змін і подолати труднощі.

Тому дослідження підтверджують важливість резильєнтності як позитивної риси, яка допомагає людям справлятися з негативними обставинами та досягати особистісного зростання. Результати дослідження дають підстави для подальших досліджень і застосування стратегій стійкості в різних сферах життя, таких як освіта, робота, особисті стосунки тощо. З резильєнтністю можна розробити сильніші та ефективніші способи подолання труднощів і досягнення успіху.

Однак важливо враховувати, що резильєнтність є складною концепцією, і використання стратегій має бути збалансованим і пристосованим до індивідуальних особливостей і контексту. Крім того, вивчення роману Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком» є лише одним із можливих напрямків для аналізу резильєнтності в літературі, а інші літературні твори можуть надати додаткові ідеї та перспективи для подальших досліджень.

Отже, дослідження стійкості в романі Маріасун Лінди «Крокодил під ліжком» є актуальні. Результати аналізу дозволили виявити особливості та ефективність використаних стратегій резильєнтності та розглянути їх вплив на сюжет роману.

RESUMEN

Tema: Estrategias de aplicación del concepto de resiliencia en la novela «Cocodrilo bajo la cama» de Mariasun Linda.

El objetivo del estudio es investigar y analizar las estrategias de aplicación de la resiliencia en la novela de Mariasun Linda «Cocodrilo bajo la cama». Para alcanzar el objetivo se plantearon las siguientes tareas:

- analizar el concepto de resiliencia y sus principales características
- estudiar los enfoques teóricos del estudio de la resiliencia en la literatura
- realizar un análisis de la novela «Cocodrilo bajo la cama» de Mariasun Linda teniendo en cuenta las estrategias de implementación de la resiliencia por parte de los héroes, determinar las características y la eficacia de las estrategias de resiliencia utilizadas
- considerar el impacto de la implementación de la resiliencia en el argumento de la novela, extraer conclusiones y ofrecer recomendaciones para utilizar las estrategias de resiliencia en la vida real.

El objeto de estudio es la novela de Mariasun Linda «Cocodrilo bajo la cama».

El objeto de la investigación son las estrategias de aplicación del concepto de resiliencia en la novela de Mariasun Linda «Cocodrilo bajo la cama».

Los principales resultados de la investigación son la identificación de situaciones y personajes que reflejan la resiliencia en la novela, así como el estudio del impacto del concepto de resiliencia en el desarrollo de la trama y la estructura de la novela.

Las conclusiones extraídas a partir de la investigación realizada demuestran la importancia del concepto de resiliencia en el análisis literario y su papel en la creación de la novela «Cocodrilo bajo la cama». La resiliencia de los personajes y su capacidad para adaptarse a situaciones negativas tienen un impacto importante en el desarrollo de la trama y la estructura de la novela.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Курова А. В. Ситуація невизначеності у парадигмі сучасних викликів суспільства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. Серія «Психологія», Вип. 4. С. 51–55.
2. Лазос Г. П. Резильєнтність: концептуалізація понять, огляд сучасних досліджень / Г. П. Лазос // Актуальні проблеми психології. Том 3.: Консультативна психологія і психотерапія. – Вип. 14. – Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України; – Вінниця, ФОП Рогальська І. О., 2018. – Вип. 14. – С. 26 – 64
3. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія", Центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу, Школа соціальної роботи ім. В. Полтавця, Кафедра психології та педагогіки. - Київ : Пульсари, 2017. - 174 с.
4. Резилієнтність: Мистецтво долати найбільші виклики життя. Львів: Галицька видавнича спілка. Стівен М. Саутвік, Денніс С. Чарні. 2022, с. 365
5. Сердюк Л. З. Самодетермінація психологічного благополуччя особистості: монографія / за ред. Л.З. Сердюк. Київ-Львів: Вікторія Кундельська, 2021. 236 с.

6. Титаренко Т. М. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека : [навч. посіб.] / Титаренко Т. М., Ларіна Т. О. – К. : Марич, 2009 – 105 с.
7. Хамініч О. Резилієнтність: життєстійкість, життєздатність або резилієнтність?. Науковий вісник Херсонського державного університету Серія: Психологічні науки. 2016 . 6(2).– С. 160
8. Чиханцова О. А. Життєстійкість самодетермінованої особистості. Актуальні проблеми психології. Психологія обдарованості. 2019. Том 6. Вип. 15. С. 368-375.
9. Чиханцова О. А. Психологічні основи життєстійкості особистості: монографія. Київ: Талком, 2021. 319 с.
10. Aburn G, Gott M, Hoare K. What is resilience? An Integrative Review of the empirical literature. J Adv Nurs. 2016.72(5). 980-1000 p.
11. Bolton K. The development and validation of the resilience protective factors inventory: a confirmatory factor analysis / Kristin Whitehill Bolton. — University of Texas at Arlington, 2013. – 118 p.
12. Bonanno G. A. Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? American Psychologist. 2004. № 59(1). P. 20-28.
13. Clarke J., Nicholson J. Resilience: Bounce Back from Whatever Life Throws at You. UK: Crimson Publishing, 2010. 208 p.
14. Connor K.M., Davidson J. R. Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale. // Depression and Anxiety. 2013. – 18. – p. 76
15. Cosco T, Kaushal A, Hardy R, Richards M, Kuh D, Stafford M. Operationalising resilience in longitudinal studies: a systematic review of methodological approaches. J Epidemiol Community Health. 2016; 71(1). 98-104.

16. Davidson J., Payne V., Connor K. Trauma, resilience, and saliostasis: Effects of treatment in post-traumatic stress disorder // International Clinical Psychopharmacology. – 2015. – 20. – p. 43-48.
17. Germezy N., Masten A. The study of stress and competence in children: a building block for developmental psychopathology. // Child development. – 2015. – 55. – p. 97 -111.
18. Hellerstein D. How I can become resilient // Heal Your Brain. URL: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/heal-your-brain/201108/how-can-i-become-more-resilient>
19. Heshmat Sh. The 8 Key Elements of Resilience. Psychology Today. 2020. URL: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/science-choice/202005/the-8-key-elements-resilience>
20. Hjemdal O., Friborg O. A new scale for adolescent resilience :Grasping the protective resources behind healthy development /O. Hjemdal та ін. //Measuring and Evaluation in Counsellingand Development. – 2016. – N.39. – p. 84-96.
21. Hurley R. What Is Resilience? Your Guide to Facing Life’s Challenges, Adversities, and Crises. Everyday Health. 2020. URL: <https://www.everydayhealth.com/wellness/resilience/>
22. Landa, M. Un cocodrilo bajo la cama. EDICIONES SM. 2004. 64 p.
23. Lepore S. J., Revenson T. A. Resilience and posttraumatic growth: Recovery, resistance, and reconfiguration // In L. G. Calhoun, & R. G. Tedeschi (Eds.), Handbook of posttraumatic growth, research and practice. – Mahwah, NJ: Routledge, 2016.– p. 24-46.
24. Lifton R. The protean self: human resilience in an age of fragmentation. – New York: Basic books, 2014.
25. Luthar S.S. The construct of resilience: A critical evaluation and guidelines for future work / S.S. Luthar, D. Cicchetti, B. Becker // Child development. – 2014. – 71. – p.543-562

26. Masten A. Ordinary magic: resilience in development / Ann Masten. — New York: The Guilford press, 2014. — p.308
27. Masten A. S., Best K. M., & Garmezy N. Resilience and development: Contributions from the study of children who overcome. *Development and Psychopathology*. 2016. № 2(4). P. 425-444.
28. Rice V, Liu B. Personal resilience and coping with implications for work. Part I: A review *Work*. 2016. 54(2). P.325-33.
29. Richardson G. E., Neiger B., Jensen S., Kumpfer K. The resiliency model // *Health Education*. — 2016. — N. 21. — p. 33-39.
30. Rutter M. Resilience in the face of adversity: protective factors and resistance to psychiatric disorder // *British Journal of Psychiatry*. — 2016. — 147. — p.598-611.